

OPKVALIFICERING 9. april 2022

DEBATINDLÆG

Det forbedrer de offentlige finanser, når ufaglærte går til faglært niveau

Skrevet af

Lars Andersen

Direktør

Nye veje til at løfte ufaglærte til faglært niveau er vigtige, hvis virksomhederne i fremtiden skal have de hoveder og hænder, de kommer til at efterspørge. Samtidig viser beregninger, at det vil gavne beskæftigelsen og dermed også de offentlige finanser og det generelle velstandsniveau. Derfor er Reformkommissionens anbefalinger så vigtige.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

📞 40 25 18 34

✉️ la@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Da økonomiprofessor Nina Smith og resten af Reformkommissionen i onsdags fremlagde og udgav deres første runde af [anbefalinger](#), læste jeg rapportens afsnit om "Nye veje fra ufaglært til faglært" med særlig interesse.

Reformkommissionens opgave er overordnet at finde nye reformveje til at løse nogle af de gammelkendte udfordringer, vi som samfund døjer med på uddannelsesområdet og arbejdsmarkedet.

” *Det er ekstremt vigtigt med fokus på, hvordan man lettere kan gå fra at være ufaglært til faglært*

Direktør Lars Andersen

Samtidig skal reformerne øge virksomhedernes produktivitet. Vi skal have flere med på vognen samtidig med, at vi bliver rigere.

Et af kommissionens grundlæggende fokuspunkter er at flere med mindst uddannelse skal opkvalificeres, og anbefalingerne går blandt andet på, at der udvikles flere sammenhængende uddannelsesforløb for ufaglærte, en ny praksis for kompetencevurdering og mere fleksible rammer for voksne, der tager en erhvervsuddannelse – for eksempel ved at give mulighed for at tage skoledelen på deltid.

Det er ekstremt vigtigt med fokus på, hvordan man lettere kan gå fra at være ufaglært til faglært.

Først og fremmest ser vi ind i et arbejdsmarked, hvor vi i de kommende år kommer til at [mangle tusindvis af faglærte](#), mens der vil være flere ufaglærte, end der er jobs til. Det vil være en "ubalance" på arbejdsmarkedet.

Manglen på faglærte kan vi overordnet løse ad to veje: Enten skal flere unge vælge at tage en erhvervsuddannelse eller også skal flere voksne ufaglærte opkvalificere sig til faglært niveau.

I virkeligheden er udfordringen så stor, at det ikke er et "enten-eller", men en "både-og"-løsning, der skal til. De unges søgning mod erhvervsuddannelserne er desværre lav, og udviklingen står i stampe. Vi skal som samfund huske på, at tre år på gymnasiet hverken er det rigtige eller lykken for alle, og vi skal minde hinanden om, hvor mange gode jobmuligheder, fagretninger og karriereveje, der er ved at gå den faglærte

vej. Men selv hvis flere unge vælger en erhvervsuddannelse, vil der stadig være mangel på faglært arbejdskraft.

” *Manglen på faglærte kan vi overordnet løse ad to veje: Enten skal flere unge vælge at tage en erhvervsuddannelse eller også skal flere voksne ufaglærte opkvalificere sig til faglært niveau.*

Direktør Lars Andersen

Derfor skal vi også skubbe ubalancen på arbejdsmarkedet på plads ved, at voksne ufaglærte bliver en del af løsningen på problemet. Og ved at satse på at flere voksne ufaglærte løftes til faglært niveau efterlader vi dem ikke på perronen, når jobtoget på fremtidens arbejdsmarked buldrer af sted. Det er en win-win, fordi samfundsøkonomien også vinder på det.

Fra ufaglært til faglært forbedrer de offentlige finanser og øger beskæftigelsen

Økonomisk betyder ubalancen på arbejdsmarkedet, at vi går glip af vækst og velstand. En [beregning](#) viser en produktivitetsevinst på op mod 50 milliarder kroner, hvis vi løfter de mange ufaglærte til faglært niveau og løser ubalancen derigennem. Modsat kan vi se ind i et tilsvarende velstandstab, hvis vi lader stå til.

Dertil kommer der positive beskæftigelseseffekter – på kort sigt, men især på lang sigt. Hvis vi hvert år løfter 1.000 ufaglærte til faglært niveau, vil det øge beskæftigelsen med 8.700 personer, viser en [beregning](#), som vi i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har lavet, og som Børne- og Undervisningsministeriet har genskabt. Også de økonomiske vismænd finder positive beskæftigelseseffekter af at løfte ufaglærte til faglært niveau. Det skyldes, at man klarer sig bedre på arbejdsmarkedet, hvis man har en uddannelse. Det lyder måske lidt banalt, men vigtigt at huske på.

” *Reformkommissionens opgave er at finde nye løsninger på gammelkendte problemer. Et af dem er de mange unge uden uddannelse og job.*

Direktør Lars Andersen

I en [rapport](#) har vi i øvrigt tidligere vist, at et uddannelsesløft af 2.000 ufaglærte til faglært niveau om året forbedrer holdbarheden på de offentlige finanser med 240-340 millioner kroner, og at dansk BNP på sigt vil blive 12 milliarder kroner højere. Det kan betale sig at investere i uddannelse.

Ser frem til næste rapport om de unge

Reformkommissionens opgave er at finde nye løsninger på gammelkendte problemer. Et af dem er de mange unge uden uddannelse og job. Vi taber alt for mange unge på gulvet i uddannelsessystemet. For nogle går det allerede galt i folkeskoleårene, for andre er uddannelsessystemet ikke fleksibelt og imødekommende nok. Den problemstilling tager Reformkommissionen fat på i deres næste rapport. Den glæder vi os til at læse.